

16280 1-12

Mezőgazdasági Népoktatás

XVI. évfolyam, 1. szám.

(GAZDASÁGI NÉPISKOLA)

Kiskunhalas, 1931. január

A GAZDASÁGI SZAKTANITÓK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési díj: egész évre 8 pengő. Az előfizetési és hirdetési díjak a Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete pénztárának Tűrvévére az 54.135 csekkzámlán küldendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ
NAGY JÓZSEF BÉLA

Megjelenik augusztus kivételével havonta. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kiskunhalas Gazdasági Népiskola. — Az Egyesület tagjai a lapot tagdíjuk fejében kapják.

A lap kiadásáért felel: Nagy József Béla Kiskunhalas. Kiadótulajdonos: a Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete, Makó.

1931.

Írta: GYÓRFY GÉZA.

M. N. MUZEUM KÖNYV-
Hirleplegyvtári
L. növedéknapló
19. 21. / 324. sz.

Uj esztendőöt köszöntünk. Uj reményekkel teszszük le a szenvedések méltatlan keresztjét s meggyötört lelkünknek nincs más vigasza, mint a várás. Temetkezzünk egy pillanatra emlékeinkbe, gondoljuk át mégegyszer és utoljára a multat, amelyben annyiszor sirtunk, annyiszor szomorkodtunk, mig bele nem fásult lelkünk s mig meg nem találtuk a magunk cselekvő helyét a még mindig dúló viláfgorgatagban.

Ma! Ma az uj év küszöbén ne keressetek csüggedőket! Az elszántság törhetetlen akarat ereje, ma acélos derüvel vonja be az arcokat. Az éledő remény tüze kicsap a megtört fényű szemekből s a megnyugvás szelid sugarával üditi fel a vesztés fájdalmában összetört sziveket.

Ma van a megújulás! A megújulás örök törvénye a világmindenségnek, maga az élet, az embernek élete!

A végtelenség életutján a mi esztendőinket csak századokban, ezredekben, ha kimérni lehet, de a mi arasznyi létünk vonalán, minden év uj határkövet jelent. Lezárjuk a multat és számotvetünk a jövővel. Sok-sok éve már, nagyon hosszú évtizede, hogy a magyar éveket még mindig gyászos vesztességgel zárjuk. Amióta a nyugati hatalmasok lelkiismeretlen vaksága, a balkáni sötétséggel szövetség-re lépett és Szentkoronánk legragyogóbb ékköveit közös erőszakkal elrabolták: nehéz küzködést, sújtó szomorúságot jelentenek a hosszú muló évek felettünk....

A Trianonban kieszelt gonoszságok, mint mérhetetlen sulyu sziklahegyek pokoli sulya nyomják, gyötrik hazánk csonka testét, a sivár jelen fekete leple elzárja előttünk jövőbe látásunk utját s még sem merülhetünk gyászos csüggedésbe, tétlen lemondásba...

Missiója, isteni küldetése van ma minden erőskaru, nemzeti öntudattal élő tanárnak, tanítónak itt e csonka hazában és az egyes munkamezők hiv munkásainak az a szent kötelessége, hogy számadásuk mérlegének nyereségét, mint egy jobb jövő ígérését, mint újabb sikerek biztos energia forrását vigyék át az uj év kezdetére.

El kell zarándokolnunk gondolatban nekünk is Kartársaim a közelmult zeg-zugos csapásain vissza, a lezárt év kezdetéhez s megvizsgálunk lélekbenező mérlegeléssel, hogy elvégeztük-e hiven a rámbizottakat. Nemcsak a köznek és munkánkat a nemzeti közösség egyetemes érdekkörébe bekapcsoló felsőbbségünknek, de önmagunknak is tartozunk ezzel a számvetéssel. Hiszen a mi munkánk, nem a fogadott munkásnak pénzzel megváltott nap-számja! Mi, amikor egész napot betöltő, hivatali órákhoz nem kötött munkánkkal uj, erős, a tudás és jómód fegyvereibe beöltöztetett gazdanemzedék felnevelésére vállalkoztunk, mi életünket, egész lényünket visszük bele ebbe a munkába. A feladat, mint életeszmeny áll előttünk s a siker jelenti számunkra a legnagyobb jutalmat.

A köznek több kiállítás keretében adtunk szá-

mot munkánk eredményéről. Illetékes szakkörök, közvetlen felsőbbségünk, kimagasló vezéreink méltóknak találtak mindenkor az elismerésre. Önmagunk előtt is, pironkodás nélkül elmondhatjuk, hogy körülményeinkhez mérten mindent megtettünk, mi erőnktől tellett.

Egy vallomással azonban tartozunk, nem is akarom elhallgatni, de nem is szabad elhallgatnom. Valamelyes belső depressió, ha nem is kimondott keserűség, de kedvetlenítő lehangoltság ülte meg státusunk minden egyes tagjának a lelkét. **Vannak sebek, melyek nem véreznek, ugyan, de behegedni nem fognak soha!** Ilyen sebünk az általános tisztviselői státuszrendezés alkalmával ért — mélyen bántó — sérelem is, amely szerint méltatlanul és minden megokolás nélkül, évtizedes szerzett jogainktól — úgy lehet, hogy minden szándékosság nélkül — de megfosztattunk. **Munkánk, — melyet egy hatalmas miniszteri elgondolás, történelmi jelentőségű terveknek tengelyébe állított — a rideg pénzügyi számítások során lefokoztatott.** Ez a lehangoló körülmény valóban megnehezítette feladatunk teljesítését, melynek betöltéséhez pedig égő lelkesedésre, gondoktól be nem árnyékoltt életvidámságra van szükség!

A jogfosztás miatt nem zúgolódunk, türtünk a türokkal, szenvedtünk a szenvedőkkel, de illetékes helyen igazunk legteljesebb tudatában rámutattunk a méltatlan elbánásra és bizunk, hogy a jogor-

voslat nem fog elmaradni.

Hogy teljes legyen számvetésem kerete, ezt is be kellett illesztenem. Ez azonban nem azt jelenti mintha mi kötelesség teljesítésünk ellenértékéül jogokra akarnánk hivatkozni. Ami jogainknak kötelességteljesítésünk a forrása és amint a múltban tettük, úgy a jövőben is minden erőnket arra irányítjuk, hogy a ránkbizott nagy nemzeti feladatot, a legteljesebb mértékben elvégezzük.

Ezzel az elgondolással, hivatásunk egyetemes nemzeti jelentőségének tudatával, meg nem törhető magyar akarással, beteljesülést reménylő szent vágyódással köszöntjük az új esztendőt.

Kartársak! kik a magyar kultúra végváraiban vivjátok a ma, a világtörténelem legrettenetesebb gazdasági harcát, kik terhes családnak ezer gondjaival, a nélkülözések sok megaláztatása között sem lankadtatok meg, legyen számotokra az eljövendő év valóban a **boldog új esztendő!** Fel a keresztekkel, emeljék meg munkában meghajlott vállaitokat, ragyogjon a reményekben gazdag jövő életnek fényében ma minden, forrongó szívetek, az akaró akarat, törje szét börtönét s a Titánok mérhetetlen erejével törjön új eredmények felé. Válgjanak valóra mind a magyar álmok s az 1931 hozza el számunkra e megbűnhődött nép, jobb sorsot érdemelt millióinak a feltámadását, nagy Magyarország feltámadását!

A mezőgazdasági termelők tömörülésének előfeltételei.

Irta: FOLÓNYI MANÓ.

A mezőgazdasági termelés, mint gazdasági tényező messze eltér minden más üzleti vállalkozástól. Nem gyárüzem, mert milliónyi egyéni élet élő növényt és állatot kezel, ápol, nevel, ahol a gép csak eszköz, nem pedig egyedül termelő tényező. A termelő nem ismer hivatalos órákat, 8 óras munkanapot, ünnepet és vasárnapi munkaszünetet, nem sztrájkolhat, nem szabotálhat, mert ő a gazda, a munkaadó, a felelős vezető saját gazdaságában, vagy a munka terén. Akkor és addig dolgozik a termelő, amikor és ameddig a természet parancsolja. Nem ismer szakszervezeti munkahatárt, mert azt a munkát ragadja meg, melyet a pillanat követel. Egyetlen nagy Ur áll felette, akivel szemben nem érvelhet: a Természt!

Állandóan halljuk és olvassuk azt a jelszót: szervezkedjünk. Szaklapok, sajtó és a közvélemény évtizedek

óta napirenden tartja s különféleképpen variálja. Egymás után feburjánóznak gazdasági alakulatok, egyletek, egyesületek, részvénytársaságok, szövetségek, szövetkezetek képeiben, hol hosszabb, hol rövidebb élettartalommal. A halál oka szerintük: a gazdasági válság! Holott nem utóbbi oka a kimalásnak, hanem utóbbiak működése súlyosbítja a válságot. Nem a boldog békeidőkben életre kelt, a nemzet talajában jól gyökeret vert gazdasági alakulatokra célozok, mert ezek szervezeteiket nem fölülről lefelé építették ki, hanem a földmivelők, a gazdálkodók önkéntes megmozdulása, tömörülése, azok összefogása és együttműködésével épült fel alólról felfelé. Gulaszertű alakba öntötte szervezetét, amely ezen széles talapzaton megingathatatlanul dacol a válság minden jelenlétével szemben.

Minden történelmi megrázkódtatás u. n. »gründolási-fázis«-zal jár. Hivatottak és nem hivatottak mindenáron alkotni, szervezkedni akarnak és megmenteni a hazát a tönkremenéstől. Leginkább a városi emberek, akiknek nincsen sok dolguk, magasabb állású nyugdíjas és minden rendű és rangú közéleti férfiak különös tehetséget fedeznek fel és hazafiai kötelességet éreznek magukban a falu megmentésére és boldogítására. »Szervezzük meg a falut«, »Mentsük meg a középosztályt.« Hamarosan összekerülnek a szervezők, a tervezők, a burkoltan elhelyezkedni akarók, kiszemeltnek egy jónevű, magasállású egyéniséget, aki rendszerint nem a szakmából való, de jó cégérnek, aki megfelelően előkészítve értekezletre hívja össze a társaságot, s a szereposztás és a sok maszlag ledarálása után nyomban kimondják a megalakulást. Választanak elnököt, igazgatót, titkárt, választmányt, ellenőrzőbizottságot, pénztárost, valaki kihuz zsebéből egy rég kidolgozott szabványos alapszabályt és programot, felveszik az alakuló gyűlés jegyzőkönyvét, megszövegezik a kormányhoz intézendő alapítási kérvényt terjedelmes memorandummal s egy statisztikai évkönyvnek számadathalmazával, — s ime megszületett a szövetkezet, az egész igazgatási szervezetével, csupán csak egy maradt ki az egészből: a tag! Hát azt majd csak toborozunk. Mire való a meghívott sajtó? Utóbbi vállalja jóhiszeműen a hazafias célt s megindul a propaganda, felhívás a falu népéhez, a középosztályhoz, az existenciánélküliekhez, jegyezzenek potom összegű részvényt, csatlakozzanak, szervezkedjenek, itt az alkalom. A többit már úgy is tudjuk.

Hogy egy ilyen fordított gula alakú szerv nem állhat meg s az első válságzsellő ledönti az önalkotta, önkinevezte, gyökérnélküli szervezetének szűk talapatáról, — azon ki csodálkozhatik?

Minden szervezkedésnél a fődolog, hogy az a mag,

amelyből az kikél, egészséges, termékeny és fejlődésképes legyen, a többi a hajtóerőnek és a talajnak a dolga. Ez a talaj a falu, a tanya népe. Itt kell az eszmének kifejlődnie, megérnie és gyümölcsöt hoznia. Hogy pedig egy ilyen eszme gyökeret verjen, elsőbbsen is nem tagokat kell toborozni, hanem uttörőket, akik az eszme magját azok között elhintik, akiket annak megnyerni óhajtanak, még pedig nem a szervezet megalakítása után, hanem az előtt. Mindig akad minden községben egy pár lelkes termelő, a tanító, lelkes, jegyző, akik az általános színvonalon felül állanak és a szükséges informatív anyag ellenében szívesen vállalják az uttörő szerepét. Az uttörő munkája közben a falu szervezkedik, nem fölülről szervezik és így népszerű is az intézmény és életképes, mert meg van hozzá az akarat, hangulat és tudás.

Mint minden nagyobb gazdasági alkotásnál, a mezőgazdasági termelés megszervezésénél is nagy szerepet játszik a vezetőség.

A szervezet, szövetkezet természeté magával hozza, hogy a tag mint tőketulajdonos s egyszersmind gyakorló munkás és termelő nem képes a vezetésben állandóan résztvenni, azonkívül rendszeren nem is bír a szükséges nagyobb látókörű szaktudással és így átruházza a vezetés szerepét fizetett szakalkalmazottakra. Azonban egy kis ország szervezetében néha egy központi vezetőség apparátusa is majdnem elviselhetetlen terhet róhat a lakosságra, ha ez az apparátus nincsen kellőképpen tömörítve és kihasználva. Azonban egy jól megfizetett, tökéletesen szakképzett és alaposan kihasznált segéderő, mindig olcsóbb és több hasznot hoz, mint a szaktudatlan önkéntes vagy gyengén fizetett segéderőknek egész serege. Ez kényszeríti ma kisebb országoknak szervezeteit a minél tökéletesebb centralizálódásra. A szervezet a maga jól melapozott, központi vezetőségével az összes érdekkörök harmonikus

GERGELY-FÉLE KOLUMBUSZ SZABADALMAZOTT KELTETŐ- ÉS NEVELŐGÉPEK

LÁMPANÉLKÜLI MELEGVIZFŰTÉSSEL, VALAMINT LÁMPA- ÉS MELEGVIZFŰTÉSSEL
50, 100, 200, 300, 400, 600 és 800 tojás befogóképességgel. Sok száz elismerőlevél! 1922 és 1930 évi modell! — A gyakorlatban fényesen bevált. Sok száz elismerőlevél!

Tojáshozamra berendezett fajbaromfi tenyésztés.
Legjobb tojából származó fehér amerikai leghorn-tyukok. Tenyésztojás és naposcsibe eladás. Csapó-fészek-ellenőrzés és törzkönyvezés.
Az állomány vérvizsgálat alapján fehérhasmenésmentes.

Ólak, baromfitenyészt. eszközök, erőtakarmányok.

Amerikai boxes-termelésre berendezett méhészet.
Fajméz és csemege lépesméz.
Válaszbélyeg ellenében díjtalan szakoktatás.

GERGELY BÉLA BUDATÉTÉNY
VASUTI ÁLLOMÁS: BUDAFOK MÁV.

BEZELŐTT: KÁPOLNA-UTCA 85. SZ. (PEST MEGYE.
MOST Utca nevének megváltoztatása folytán SÁNDOR-UTCA 3.

együttműködésének az **alapeszméje**. A szervezkedés alap-eszméit, tervezeit, elgondolásait és mikénti végrehajtását, **egy bizonyos program-tervezésben, koncepcióban** teszik közzé. Nagy koncepciójú az a program, amely a gyakorlatiasság és szaktudás szilárd alapján állva, minden érdek-egységet összefoglal és nemcsak a jelen pillanatot, hanem a távolabbi jövőt is mérlegelve, **érdekközösségeket** teremt, ellentétet áthidal és széleskörű megelégedésre épül fel, az egyéni előnyöket pedig méltányos mértékben háttérbe szorítja. Feületesen kidolgozott és meg nem fontolt programok számtalann életrevaló szervezetet hoztak már csődbe. A modern gazdasági életben csak azok a gazdasági szervezetek bizonyultak életképesnek a termelés terén, amelyek a **konstruktív** (alkotó), **produktív** (termelő) és **merkantil** (értékesítő) irányt programjukba iktatták és **fejlesztették**. Konstruktív munkát végzünk, ha a termelők szaktudását fejlesztjük, a termelés szaktudományi problémáit megoldjuk és a termelést gátló befolyásokat kiküszöböljük. Produktív munka az, ami a termelés fejlődését és művelését megfelelő eszközökkel könnyíti és szabályozza. **Merkantil** munka a termés értékesítésének elősegítése, előkészítése és megkönnyítése, a termelési haszonnak fokozása és biztosítása. **Konstruktív** munka nélkül **belterjes gazdálkodást** fejleszteni nem lehet. A belterjesség fokozott, szakszerű és céltudatos munkának a gyümölcse. Egy mesterség, amelyet előbb meg kell tanulni s ezt csakis rendszeres, tervszerű és állandó oktatás útján lehet elérni. Ha a kormány költségvetési okokból ezt nem terjesztheti ki kielégítően a falura és a tanyákra is, kétszeres feladat hárul az életrevaló modern szervezetekre, ha saját keretükben, működési körzetükben gondoskodnak az oktatásnak rendszeresítéséről, úgy a felnőtteknél, mint az ifjúságnál. A belterjesség bányászati talaja, a meglévő értékek megbecsülése, azoknak szeretettel való ápolása, karbantartása, folytonos javítása és tökéletesítése. A legzavaróbb tényező az ismételt új befektetések okozása. Ha például egy ösdök óta buzatermeléssel foglalkozó népet rábirunk, hogy ezentul állattenyésztéssel foglalkozzék, az erre szükséges súlyos befektetést csak nehezen bírja ki. Ha most néhány év múlva a beszerzett állomány nem válik be és megint új állományt kell beszereznie, az nemcsak pénzügyi nehézségeket okoz, de főleg erkölcsi csapást jelent, amely képes önbizalmát és jövőjében való hitét megrendíteni, mert ősi értékét elvesztette, az új értéktelennek bizonyult és jogos kéteyyekkel zárkózik el minden további, ha még oly üdvös újítások elől.

A **konzervativizmus** (nálunk maradiagnak degradálják) nem zárja ki a haladást, csak ahhoz ragaszkodik, hogy a meglévő érték legyen a haladás, a fejlődés alapja. Azon javítani nem vonakodik, abba fokozatosan, lassan, szívesen be is olvaszt új értéket, csak azt ne kívánja senki tőle, hogy biztos talaját talpa alatt felhagyja, az ismeretlen érték kedvéért. Az a szervezet fog a világon legjobban fejlődni, amely evvel a konzervativizmussal számol.

Ötletszerű újítások, rövid néhány évenként változó

termelési programok, állandó sietség, sürgetés, kapkodás, következetlenségek, megfontolatlan termelési jelszavakrali megítévezstések, nemcsak a szervezeteknek, de a termés- lésnek is megássák a sirját.

A szervezet, amidőn munkájának, fáradozásának ahhoz a fázisához ér el, hogy learathatja megérett gyümölcsét, még csak most érkezett ahhoz a fordulóponthoz, amelytől függ működésének sikeres betetőzése, vagy pedig annak kudarccal végződése. Ez az **értékesítés problémája**. Egy szövetkezetnek merkantil szerepe a termények kereskedelmi célokra való előkészítésében, a piacképesség meg-állapításában, osztályozásában, márkázásában, csomagolásában és a szállítási gócpontig való szállításában merül ki. Aki nem szakképzett kereskedő, vagy aki az, de más szakmába nyerge át, mindig csak szatócs marad. A kereskedelem egyes szakmáinak külön-külön gondolatvilága, értékfogalma, áruérzéke és pszichológiai felkészültsége van. Csak egy vonás közös, a **finom érzék** az üzlet iránt és ösztönszerű szervezkedési taentum a **hitel és szimat** terén.

Ezt a nagy értéket, ezt a hatalmas felkészültséget a termelő nem tolhatja félre utjából, ha terményeit értékesíteni akarja nélkül, hogy saját kárát ne vallja. Ezer meg ezer eset bizonyítja, hogy a szervezet, mint kereskedelmi tényező, — a kevés fehér holló kivételével, — nem válik be, nem hozza a termelőnek a remélt hasznot.

A gazdasági fejlődés és fellendülés egy fokozott munkateljesítménynek és fejlettebb általános szakképzettségnek gyümölcse. Gazdasági fejlődéshez a szaktudáson és munkaerőn kívül **pénz** is kell, vagy ahol az nincsen, **hitel**. A modern hitelszerzés technikája majdnem minden vállalatnak megteremti a szükséges hitelforrást, ha az a vállalat szilárd alapon áll és pontos fizetőképessége garantálva van. De a hitelszükséglet rendszeren csekély, ha a gazdasági vállalat fejlődése természetes folyamatból ered. Ahol egy szervezet szilárd alapon áll és magában meg tudja teremteni az érdekközösséget és kölcsönös bizalmat, hiteért nem kell a szomszédságba mennie, az magától áll rendelkezésére, mert itt a fejlődő hitelgennyel együtt a hite nyújtásképeség is emelkedik. Hirtelen a semmiből létesülő vállalatoknak, szervezeteknek, szövetkezeteknek tipikus jelege, hogy a sietség és sürgősség kidomborításával az államtól várják és kérik az első anyagi támogatást, egyszóval a segélyt. Ha van reális alapja és alkotó ereje, egészséges háttere és talaja, akkor megalakul és fellendül saját magától is, ha nincs, csak szaporítja a nyomort, amennyiben magához von, leköt és magával pusztulásba ránt sok olyan existenciát, amely régi kerestét a jobb jövő reményében cserben hagyja.

Csak egy, a saját erejéből megalakuló, a saját erőforrásain megélő szervezet, tömörülés, vagy szövetkezet lehet élet- és versenyképes!

A gazdasági iskolák szerepe a világ gazdasági harcában.

Irta : PATKÓ OLIVÉR.

A csonka-magyarországi gazdasági iskolák a világ gazdasági harcában, vezetőikkel egyben, felbecsülhetetlen hivatást és szerepet töltenek be. Ezen első pillanatra talán tünődünk, de a tények meggyőzőek.

Az agrárállamok közül — dacára a mai megcsonkult helyzetünknek — oly nyerstermekkel, különleges magyar produktumokkal lepheti meg hazánk a világot, hogy ezekkel feltétlenül az érdeklődés központjába kerülhetünk.

A valóraváltás tervezésénél azonban nem szabad megállni s csak a lehetőségek elvét leszögezve, csupán ezzel beérni, hanem feltétlenül tettekre és produktumokra van égető szükség. Az erőnek a létjogosult alapja megvan, amelyet ügyesen, központi szakemberekből alakított intézőkörök szaktanácsa után, erős kézzel végre is kell hajtani. Igaz, hogy fajunk — sajnos — eléggé akaratos, de viszont, ha egyszer belátja az új irányu többtermelés hasznát, nem zárkózik el a hasznosnak megismert újítások elől. Ilyen volt pár évtizeddel ezelőtt a cukorrépa, a lucerna, lóhere és a burgundi répa, a repce, a mák, hagyma termelése, Érdekes példa erre Derecske község magyarjainak esete. Ezelőtt 20—25 évvel a derecskei gazdasági iskola vezetője, Géher Lajos országos szakfelügyelő éles szeme már belátta a helyi magyarjainak csökönységéből származó veszélyt és szomorú gazdasági következményt hogy semmiképen sem akarnak szénatakarmányt termelni. Mit tett? Mindent lehet, csak akarni kell! És ő akart is. Éjjel elszórta az árpavetésekbe a lucernamagot, senkinek nem szólt erről semmit. Gyönyörű lett a kelés. Az illető gazdák elmondták egymásnak a furcsa jelenséget. A vége az lett, hogy megszerettette velük az óriási nemzetgazdasági értékű zöldtakarmányt és szénatermelést s azóta nagy szénatermelők is a derecskeiek. De így van ez hazánkban más terménnyel is. Mindent lehet, csak akarni kell! Aki akar, az tud is eredményt felmutatni. Meg kell barátkoztatni magyarjainkat a nem egyoldalú termeléssel, még akkor is, ha tudván tudjuk, hogy minden újításnak ellene vannak. Honnan induljon ez ki? A gazdasági iskolákból! Agrárállamban

a gazdasági iskoláknak kellene tulsulyban lenni. Sajnos, éppen az ellenkezőjét tapasztaljuk. Hány és hány község van, ahol az OFB földekkel kapcsolatosan meg lehetett volna teremteni a gazdasági iskolákat. Nem volt meg az akarat, bár a lehetőség magától kínálkozott.

A magyar teremtő ész ma már olyan magas színvonalon áll, hogy igenis tud produkálni, csak segítőkészet és helyes nemzetgazdasági programot nyújtunk. A munka és az erő már magától adódik.

A program az ország legkitünőbb gazdáitól kerüljön ki. Egyöntetűen, egyszerre induljon meg. Az országot osszák be megyei, járási körzetekre. A körzeteknek alcsoportjai legyenek. Az egyes gazdasági iskolák legyenek egy-egy erősség e programban. A gazdasági iskolák tanerői a helyi viszonyokat ismerve, lennének a helyi ellenőrzők és intézők.

Altalában minden agrárkultúra rugója, az iskola legyen!

Altalános, de tulzott kürtszó száll faluról, falura, sőt a sajtó utján minden zugba: »Munkanélküliség« »Inség« »Inségadó« »Nincs keresetlehetőség« »Munkahiány« stb., stb. — Nem így áll a helyzet! Tul korai volt a kürtszó! Kár is volt! Egy agrárállamnak nem szabad megrezzenni kis mértékű még krízisnek sem nevezhető momentumokra. Átmeneti a helyzet, amelyen lehet segíteni. Keressük az alapot. Ne mást, önmagunkat okoljuk! Önmagunkban keressük a hibát, mert valójában ott is van! Keressük az ok és okozat közötti összefüggést. Van ok a panaszra? Ha van, miért, honnan, ki és kik által jött az létre, mely körülmények az indító okok és miért van így? Sajnos, erre csak egyetlenegy, fájdalmas és a magyar szivbe markoló harsány hang lehet a felelet: Az átkos és mérhetetlen baj okozó »Trianoni gyalázat« az oka, a kuforrása mendennek! De a fájdalmából, a veszteségéből már oly sokszor talpraállott magyar erőhöz nem illik a mai megrezzetés. Nincs még itt a végveszelelem 12 órája. Még mindent jóvá lehet tenni, csak akarni kell! Nem siránkozásra van okunk, hanem

ujult erőre! Az Istentől teremtett természetes magyar ész mást diktál. Segítség kell, olyan segítség, amely anyagi látszó'agos megerőltetést mutat, de valójában nagy nemzetgazdasági befektetés legyen, amely százszoros hasznot, hatalmas magyar produktumot biztosít. Ez pedig nem más, mint a központból elrendelt kötelező földjavítási akció, a természetes és műtrágyával való kötelező munkálatok végzése.

A gazdasági iskolákban a többtermelési elv következetesen van beállítva, sőt a sokat gunyolt és kinevetett fekállal való műveletek a gazdálkodásban olyan utat jelölnek meg, amely körülmény felett egykettőre elsiklani nem lehet és nem szabad! Nagyszabású talajjavítást kell megindítani. Földjavítást, szikes területek termővé tételét kell programmal sürgősen kitűzni. Mindent lehet, csak akarni kell!

Nincs veszve még semmi! A magyar talaj, ha már nem bírja a 8—10—12 mázsás búzatermést előállítani, tegyünk úgy, mint Hollandia. Változtatta ez az ország termelését állattenyésztésre és ma oly produktumot képvisel, hogy meggazdagodva, gazdag állammá lett. Az állattenyésztésre való áttérés lehetősége is megvan. A Dunát a Tiszával több helyen összekötve, a rét- és legelő öntözés is meg lenne oldva. A sok orosz fogollyal a Tiszát el lehetett volna hozni Debrecenen át. De ez már eső után, köpenyeg. A vízzel való takarékoság is olyan probléma, amely ma még sokak előtt hihetetlennek látszik, holott a szélsőséges és túl száraz éghajlatu Alföldünkön ez életkérdés, létkérdés.

Gyümölcsben, borban, búzában ma is, a legizesebb a magyar föld terméke. Kiállja a versenyt is. Ipari termelésünket a válogatott csín, izlés és tartósság jellemzi. Minden bírálatot kiáll az is!

Nem a szegénység itt a mozgató rugó, hanem baj az, hogy nem védjük meg munkánk értékét. Rendszertelenül, dilettáns módra termelünk. Egyes természeti kincseinket egyáltalán nem tudjuk úgy kihasználni, mint azt lehetne. Sokan azzal reprikáznak, hogy nincs elég föld a művelésre! Ez sem így van. Ma is van kb. egy millió holdnyi szikes, terméketlen területünk. Hortobágyon 130.000 holdon aszdt, gyenge fűves legelő terület. Itt körülbelül 4—5 hold füterület az, amely egy szarvasmarha megélhetését biztosítja.

Gazdálkodásunk még mindig primitív. Még ma is, évenként 400 ezer hold föld marad ugaron, a melyet nem igen javítunk, csak pihentetünk, holott a termelésnél elhasznált földcsókat multhatatlanul kell pótolni.

Európában talán hazánk az egyedüli, ahol fényezésnek látszik a földnek pihentetése és mégis panaszkodunk a munkátlanság miatt, holott a gazdasági felululásnak olyan mérhetetlen alkotásai serkentetik a tettekre mindig kész, hatalmas magyar alkotó és teremtő erőt, amelyek évtizedeken biztos munkát adnak, amelyből feltétlenül megszületik a szebb, a jobb jövő a boldog Nagy-Magyarország biztos visszaszerzéséhez. Boldog nemzet lenne ismét a magyar!

De ezek eléréséhez tetrekész program és anyagi áldozat feltétlenül szükséges, amely teljes bizonynyal meghozza, a kívánt eredményt.

A magyar föld televénye a falusi gazda esze, szive, és lelke; a vetés benne a hite, vallása a magyar rög és hazaszeretete. Ezt a televény földet kell megteremteni az egész országban, ezt a jó magyar népet kell a mai megpróbáltatások közepette hatványozott jóakarattal megvédeni, hogy prédául ne essék a konkolyhintők ördögi játékának!

Meg kell teremteni a kötelező földjavítás elvét, keresztülvitelét, hogy résztvevője lehessen a magyar rög munkása a nemzeti nagy ideálok elérésére irányuló harcoknak is, amely minden hazáját szerető magyar embernek kötelessége. Ezt a gazdasági iskola növendékeinél már megkezdjük, folytatjuk, míg valóra nem válik, lankadatlan kitartással, remény-nyel és törhetetlen hittel.

Kicsiből épülnek fel a vagyonok s ha nem is sikerül minden magyar nemzeti egyednek vagyont gyűjteni, a jó és bőtermésű föld teljes biztosíték arra, hogy tisztességgel megélni tudó ember, hasznos magyar állampolgár lesz, aki könnyebben lábál ki a bajból s nem szorul inségakcióra, embertársai könyörületére s ezzel megmenti önértékét és megszerzi embertársai becsülését.

A tőkék vándorolnak, kenyeret, munkát adnak

POLÓNYI MANÓ

ny. máv. főfelügyelő

érdekes és értékes művét

„A magyar parlagi baromfi védelme“

című munkát az önálló gazdasági népiskoláknak és azok tanerőinek előállítási áron

4 pengő 50 fillérért

bérmentve küldi meg. — Megrendelhető a szerzőnél: Budapest V. Kossuth Lajos-tér 14

és gazdaggá léve az országot, előmozdítják erkölcsi, gazdasági önállóságukat. Fejlődik a közjólét, a mely megkönnyíti a nemzet törekvéseit és azok megvalósítását.

Gazdasági talpraállásunk mottója a földjavítás és többtermelés kötelezővé tétele központilag megszervezve s az országban egyszerre, mindenkire kiterjesztve. Ennek a mozgalomnak fő ellenőrzője, helyi helyi irányítója, a gazdasági tanító legyen.

Nemzetünk életképes lesz, nemzeti öndutattal rendelkező népünkkel Magyarország igazán mellett, harcolni tudunk a trianoni béke igazságtalanságai ellen, mert a külföldi barátok napról-napra arról győződnek meg, hogy az agrárállamok közül Magyarországot a kulturfőlenye is predesztinálja a régi ezeréves határaink újbóli jogos tulajdonbavételére.

A mai magyarjainkat nem kell féltetni. A világgá kürtölt híres francia nép földművese meg sem állhat a mi magyarjaink mellett. Oly magas lelki színvonalon áll a magyar földműves ma, hogy a külföld legkultúrálabb népei között, mint földműves nép, az ő hasonló kategóriájú osztályával, mindig kiállja a versenyt. Egyedül a dán paraszt az, aki megelőzi a magyart és csak ezután jöhet sorba a többi.

Ne hallgassunk a vállaikat vonogatókra és azokra, akik ijesztenek a nagy anyagi túlterheléssel és a tönkrejutással.

Az országépítés lehetőségei, alapfeltételei megvannak. Ez a való tény. Még a hazánkban megforduló idegenek is csak az elmulasztott tennivalókat róják hibánkul. És valóban igazuk is van. Feltűnik nekik hogy nem tud a magyar állam s a magyar társadalom összefogni egy nagy nemzeti vagyonsodás érdekében, a földek termőképessé tételében, a föld többtermelőképességének keresztülvitelében. Ez sajnos valóság.

Közmunkával a vizet is oda lehetne bevezetni, ahol kell, ahol állandóan száraz a nyár. Rétöntözésre Ott a Tisza, Duna és a többi folyók vize. Virágzó szántóföldeket, réteket, legelőket lehetne teremteni. A magyar sivatag majd kanaán lenne, benépesedne. Most letarolt kopárság, lakatlan, kietlen, kopár, szik sarjas.

A gabona túltermelése és értéktelensége is csak felkapott divatos szó lett. Szószártyárkodás, semmi egyéb.

Minél nagyobb az átlagtermés, annál jobban bírja ki az olcsó árat. Nem 3 millió, hanem 6 millió métermázsa kivitel ugyanazon egységáron óriási kü-

lönbséget jelent. A minőségjavítás is elegendő. A világgiacon így is a magyar buza után jön a francia buza, s így tovább, a többi.

A magyar föld, a magyar nemzet életalapja. Tökéletlen gazdálkodás nem tűrhető tovább!

Programm szükséges sürgősen, hogyan lehet szállást csinálni a szaporodó magyar népnek, amely a mai gazdasági életnek csupán a szomorú tanuja, vagy kivetettje. Ha a magyar buza a világgiacon árát momentán nem lehet javítani, nyuljunk az iparcikkek árcsökkenésének módzataihoz, s ezen a meteneten haladva, az olcsóság létrejöhet.

Tegye a földművelésügyi miniszter kötelezővé a trágyázást, mint Hermann Miksa keresk. miniszter kötötte magát a Talbot centráléhoz. Használtassék fel a lekicsinyelt és kinevetett fekáli trágya is, amely nagymennyiségű hasznos földtápsót nyújt, mint más földjavító egy sem.

A cukorgyárak méziszapja kizárólagosan a szikjavítást szolgálja. Ebből legyen inkább behozatal, ha nem volna elég, mint selyemharisnyákból, ruzsból, selyemből és francia puderből és illatszerekből!

A kötelező trágyázás, az ország jövője! A Bánáiban letelepedett svábság aranykalásztól rengő buzatengert varázsolt évtizedeken keresztül. Miért?

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

*Könyvéri fizetési feltételek.
Alacsony havi részletek.*

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
Fióküzlet az ország minden nagyobb városaiban

Mert mindent lehet, csak akarni kell. Ők akarták, mi nem akarjuk. Ez a baj. Ezért kell a kötelező és felügyelet alatt rendezendő trágyázás, földjavítás.

Elképzelhetetlen pazarlás egy agrárállamban a föld elhanyagolása. Ezen mulik pedig a szebb jövőnk. Nem elég ezt köszönésképpen mondani s reá felelni: Adjon Isten! De a jó Isten nem adja ám, csak munka árán! Ez a munka késik!

A kötelező trágyázás ellenőrzése az összes gazdasági tanítók, tanárok kötelezettsége lenne, akik a helyi viszonyokkal teljesen ismerősök. Külön, külön, minden helységről törzskönyvet vennének fel s azoknak a Pató Pál uraknak, akik nem akarnak térdet hajlítani, erős és biztos kézzel, felőlről rendeljék el a megbüntetésüket, mert aki magyar akarattal nem törekszik az ország fejlesztésére, nem érdemli meg az eljövendő magyar boldog életet. El kell venni tőlük a földet s az állam vegye kezelésbe s mikor rendbe hozatott, adja vissza tulajdonosának, hasonló további következetes és kötelező jó kezelésre, perse a ráfordított költség visszatérítése ellenében.

Meg kell változtatni a magyar talajt, mert megvan reá az alap. Az nem lehet, hogy a magyar ész, erő és szent akarat, őserő porbahulljon évtizedekről, évtizedekre. Kevés agrárállam van ma, a mely oly többtermelési lehetőségekkel rendelkezhetne, mint a magyar föld. Jöjjön a központi segítség és gazdag lesz a csonka magyar föld és méltán, megérdemelten fog pihenni a kifáradt magyar acélerő, a Magyar haza szent rögében! Nem lehet késlekedni! Indítsuk meg a létünkért a jobb, szebb, boldogabb idők első lépését. Ennek a nagy nemzetgazdasági erőnek a mozgató rugója, harcosa a gazdasági tanító legyen.

Minden jó, nemes, hasznos, nemzetgazdasági mozgalom, gondolat az isko'la falai közül, a nemzet napszámosának teremtő magyar agyából pattanjon ki s a magyar agrárkultura harcosaié legyen a diadal, a megérdemelt babér.

El kell jönni hamar annak az időnek, hogy belássuk európai nagy hivatásunkat és értsük meg kétségbevonhatatlanul, hogy agrárállamban, bármilyen területtel is rendelkezünk, az agrárkultura megteremtése az első, ezt kell mindenképp elötte helyezni, erőssé, életképessé tenni! Ebből sarjadzik ki az ipar, a kereskedelem, az anyagi, a szellemi nemzetgazdasági erő, termék, magyar kincs.

Ha ezt elhanyagoljuk, nincs remény a szebb jobb, boldogabb jövőre. Agrárállam jellegét viseljük, de a program minden más, csak nem agrárállam programja.

Nincs kitérés, nincs megalkuvás, nincs más út, mint abban, amiben születünk, létérdekünk, abban legyünk tökéletesek. Tökéletes agrárállam pedig akkor lehetünk, ha minden magyar rögöt, új magyar termő életre serkentünk!

Ez a keresztülvitel sürgős államérvék, az állam sürgős és kötelező feladata lenne. Ez a magyar haza erős fundamentuma, erre azután lehet építeni s felépítve az integer Magyarország szent templomát, megérdemelt isteni áldásban fog részesülni az a magyar nemzet, amelyben az őserők még nem veszték ki, csak a hóna alá kell nyulni, segíteni kell egy kiépített kötelező földjavító munkálattal.

Mert; mindent lehet, csak akarni kell!

Kartársaim! Adják tovább a nemzetmentő ideát, hátha siker és áldás lesz a megérdemelt jutalma!

Néhány szó egyesületünk anyagi jövőjének érdekéből.

Irta: SENIOR.

Ha valaki fáradtságot vesz egyesületünk beléletének tanulmányozására, megállapíthatja, hogy annak vezetése három pilléren nyugszik. E három pillér az elnök, a szerkesztő, és a pénztárnok. Ha ezeken a helyeken az illetők céltudatos programmal állnak az egyesület élén — ha munkájokban egyesületen kívül álló külső erők nem akadályozzák őket,

— az feltétlen eredményes lesz. E három tisztség közül az elnök teljesen szellemi célú s mivel e cikkemben csakis az anyagi-kérdésekkel óhajtok foglalkozni, ennek méltatásától eltekintek. A szerkesztő működése, noha látszólag ez is szintén csak szellemi célú érdekek szolgálatában áll — egyben az egyesület anyagi életére is erősen kihat, mert mű-

ködésének eredménye meglátszik az előfizetők számán s ha ez lepad, úgy egyesületi életünk anyagi helyzete válságba sodródik. Az egyesület anyagi helyzetét szolgálja teljes munkakörével a pénztárnok, még pedig oly nagy felelősséggel, hogy az ő eredménytelen munkássága semmivé teheti az elnök s annak belső- és külső munkatársainak a legéletbevágóbb tervei keresztülvitelét, megvalósítását. Mert az egyesületi élet háboru, vértelen háboru, a társadalmi posztó megtartása és fejlesztése érdekében. Már pedig régen megmondatott, hogy a háboruhoz első ízben is pénz, második ízben is pénz és minden alkalommal pénz és pénz kell.

A fent elmondottak után engedjék meg nekem, hogy egyesületünk anyagi helyzetét biztosító azon két forrásra mutassak rá, mely a szerkesztő és a pénztárnok munkakörében fakad fel és lehetővé teszi az eredményes egyesületi életet. Ez anyagi források: a lapelőfizetések felszaporodása, a tagdíjak helyes beszedése és a pénztárban felgyűlt anyagi javaknak a pénztárnok szakszerű irányítása melletti helyes felhasználása.

A lapszerkesztés helyes módját jól ismerjük, ezt Brózik Dezső kartársunk, mint volt szerkesztő, gyakorlatilag bemutatta akkor, amidőn a háboru után a megszűnt lapunkat 1926-ban 1000 (ezer) előfizetőnek küldhette szét oly csekély nyomda és adminisztráció költségekkel, ahogy az sem előzőleg, sem azóta senkinek nem sikerült. Az ő szerkesztői titka a céltudatos szerkesztés volt s ezzel tette 1000 előfizetőnek nélkülözhetetlenné lapunkat. Ő soha sem akart a »Köztelek« és egyéb magasnívóju gazdasági szaklapoknak konkurrensé lenni, sem a »Néptanítók Lapja« és többi paedagógiai lapnak nem akart versenyt támasztani s ezért nem is igyekezett se gazdasági, se paedagógiai cikkeket közölni. Ő megmaradt amellett, hogy a mi lapunk a gazdasági szakoktatás ügyeinek szóvivője a közgazdasági egyetemtől le a falusi gazdasági továbbképző népiskola intézményig s ezek között is első helyen a kötelező gazdasági népoktatás ügyei voltak azok, amikkel oly részletesen foglalkozott, amint azt egyesületünk célkitűzése megkövetelte s tárt karokkal fogadott minden oly megnyilatkozást, ami a kötelező gazdasági népoktatás munkásainak ügye volt, vagyis szigoruan ragaszkodott ahhoz, hogy ami lapunk nem lehet más, mint gazdasági-tanügyi szaklap. A későbbi idők szerkesztői e helyett, úgy látszik, hogy azon kényszerből is, hogy nem volt kellő mennyiségű ily irányu kézirat rendelkez-

zésre, nem egyszer, hol száraz paedagógiai cikkeket, hol meg gazdasági szakcikkeket közöltek. Lapunk anyagi helyzetét beszédesen igazolják egyesületünk zárszámadásai. Az utóbbi három év zárszámadási adatai szerint negyedéve (1927—28. költségvetési év) 6 ezer pengőn felüli bevétellel szemben 5 ezer pengő kiadás állott, az egyesületnek a lapkiadásra pontosan 1017 pengő tiszta haszna maradt. Tavalyelőtt már csak 4 ezer pengőn valamivel felül volt csak a bevétel, ezzel arányban a kiadás is megfelelően csökkent. Ez évben az egyesület a lapon nyert 1250 pengőt, de már tavaly a lapbevétele csak 2061 pengő volt, erre a kiadás 2939 pengő; tehát rá kellett fizetni 878 pengőt. Amde f. évi költségvetés terhére is jött át bizonyos lapkiadás-sal kapcsolatos adósság, úgy hogy a múlt évben már 1000 pengős deficitről beszélhetünk. Amint értesülve vagyok, lapunk anyagi helyzete a folyó évben sem kedvezőbb, mint tavaly volt.

A lap szerkesztésében — bármily kedvező változás álljon is be — a mai általános nehéz gazdasági helyzet miatt, az 1000 előfizetői létszám visszaállítására hosszú, küzdelmes esztendőket számíthatunk csak; addig tehát lapunk egyesületünknek anyagi eszközöket nem nyújthat, sőt abban a hi-

Március 15-re

**kiválóan alkalmas
SZINDARABOK!**

PATKÓ OLIVÉR:

1. Nem veszhet el Magyarország sohasem!
2. Gyere haza Kossuth Lajos!
című egy felvonásos és
3. A levante igazolvány!
4. A székely anya vágya!
című három felvonásos ifjúsági irredenta
színművek.

Megrendelhetők a szerzőnél:

Okány, (Csonka-Bihar vm.)

Valamennyit szeretettel ajánljuk az iskolai ünnepek rendező kartársak szíves figyelmébe.

szemben vagyok, hogy több év fog elmúlni addig, míg lapunk anyagi oldalát deficit nélkül zárhatjuk, tehát egyesületünk ez az anyagi pillére összeomlott.

Mielőtt a másik anyagi pilléréről: a tagdíjakról beszélnek, engedtessek meg nekem, hogy egy terjedő balhiedelemmel szembe szálljak. Hallottam hangokat, hogy tagjaink az egyesülettel szemben fennálló kötelezettségeiknek a státust ért s nem repárlt sérelmek miatt kedvtelenül tesznek eleget és nincsenek azzal a megértéssel, amit az egyesület tagjaitól méltán elvárhatna. Ez nagy tévedés! A számok ép ennek ellenkezőjét igazolják. A negyedévi és tavaly előtti zárszámadások igazolják, hogy e két évben közel 5 ezer pengő tagdíjat fizetett be a körülbelül 130 tagu status s ezzel egy időben, kivétel nélkül, minden tag a Rádli alapra 5—80 pengő közötti adományával 6160 pengő áldozatot hozott az egyesületért, tehát kereken 11 ezer pengőt, ami átlagban 2 évre számítva kereken 90 pengőnek felel meg. Mutasson nekem valaki még egy olyan statust, ahol a tagok 170—400 pengő havi fizetésük mellett ily áldozatot hoznának egyesületi életük javára. Nézzük meg a »Kansz«-ot, a Tanítók Orsz. Szövetségét vagy bármely statust ily átlagos áldozatról beszélni sem lehet, nem hiszem, hogy az átlagos áldozat fil'lepekben is elérje azt, amit mi nyújtottunk pengőkben. Azt merem hirdetni, hogy áldozatkészségben, egyesületünk tagjai anyagi helyzetük figyelembevételével, elsők az ország egyesületi világában. Az más kérdés, hogy tagjaink el vannak keseredve, közel állanak az elcsüggedéshez, kezdik elveszteni a hitet a jövőben, mert ez az a status, amelytől minden illetményrendezés csak jogokat vett el.

Igen, harminc évvel ezelőtt e pályaralépőnek a mindennapi iskolai tanítósággal szemben az egy tanítói fizetéshez még egy fél tanítói fizetést adtak. Hol vagyunk ma az egy és fél tanítói fizetéstől? Talán, ha kicsire értékeljük a továbbképzésre, de nyugdíj szempontjából elvesztett éveinket, óradíjas-kodásainkat, de csak talán egyenlően vagyunk, a mindennapi iskolai tanítósággal honorálva. Az ugynevezett kisebb képesítésű kartársaink illetmény tekintetében pedig határozottan hátrább vannak, mint a mindennapi iskolai tanítóság tagjai, mert a mindennapi iskolai tanító, ha ismétlőskorú gyermeket tanít gazdasági tárgyra, ezért külön illetményt kap, míg a mi kisebb képesítésű kartársaink a hét hat napján végzett ily munkájukat díjtalanul, illetve csak

a mindennapi iskola tanítói fizetésért végzik. De hol vagyunk csak 1919-től? Amikor statusunk 2 százaléka VI., 18 százaléka VII., 40 százaléka VIII., 40 százaléka IX., 20 százaléka X. fizetési osztályban volt, vegyen valaki ceruzát és számítsa ki az óradíjasokat is beszámítva, hogy mi a mai helyzet? En meg tettem, az eredmény megdöbbentő! Hol van ma ezzel szemben a velem egyidős, együtt fiatalodott földműves iskolai segédtanító? Vagy a szintén egyenlő rangu gyógypedagógus? Egyesületünk csak az elevenébe vágó s csak külsőséget jelentő VI-ik fizetési osztály visszaadásáért mit küzdött? Mit áldozott? Zárszámadásaink tanúsága szerint csak ez az egy dolog ily címezen elszámolva 1000 pengő felmerült kész kiadást jelentett. De mind hiába! Ne is beszéljünk a tanári cím és egyéb szellemi értékeinkért küzdött meddő küzdelmeiről. A gazdasági szaktanítóság méltán lehet elkeseredett, de megállapítható, hogy egyesületéért példásan áldozott! Áldoz ma is.

E kitérés után beszéljünk arról is, hogy közgyűléseinken a kötelező megjelenéssel alig térül vissza utiköltsége. Az állam, mint iskolafentartó, 2000 pengős tanulmányi kirándulásra adott átalánya ma is annyi, mint 1925-ben volt, dacára annak, hogy az utiköltség a számos vasuti díj emeléssel megtöbbszörösödött, a tagok száma is emelkedett, úgy, hogy a szabályszerű utiszámla összegének csak legfeljebb 50 százaléka, ha kifizetésre kerül.

E kitérés után térjünk vissza és beszéljünk egyesületünk megmaradt egyetlen mai pénzforrásáról; a tagsági díjról. E pénzforrás a háboru után újból megindult egyesületi életben nem volt lényeges. A Brózik szerkesztésében megjelent 1000 előfizetővel rendelkező lap bőven adott az egyesületnek fedezetet a szükségletre. Ez időben egyesületünk akkori vezetősége sem fejtett ki az irányban tevékenységet, hogy maradandót alkosson, mindössze néhány millió papirkoronát: körülbelül 400 pengőt fordított alapítványok valorizációjára. A pénztárába felgyűlt összegek lassan devalválódtak. Volt idő, hogy még kevésbé rossz papír koronákból 30—40 millió is volt a pénztárban, ami napról-napra romlott. E romló pénz termelte ki egyesületünk nagyraméretezett adminisztrációját.

Mielőtt erről az adminisztráció tultengéséről beszélek, felsorolom zárszámadások alapján az utóbbi 3 év tagdíj bevételeit. Negyedéve volt a tagdíj bevétel: 1622 P, tavalyelőtt 3180 P,

mult költségvetési évben pedig 2061 P. Ezzel szemben hivatkozott zárszámadások szerint közgyűlés előkészítése, a közgyűlés egyesület által fizetett kiadásai, az egyesület adminisztrációja, egyes címek összesítése szerint negyedéve kitett 1275 P-t vagyis a tagdíj bevételek 80 százalékát, tavalyelőtt ez összeg már 1755 pengőre emelkedett, de azért a

megszorított befizetések emelkedése folytán csak a tagdíjak 53 százaléka használtatott fel önadminisztrálásra, míg a tavalyi költségvetési évben a 2061 pengő tagdíjjal szemben adminisztrációs címeken 2121 pengő kiadás lett kifizetve, vagyis 60 pengőt kellett reá fizetni más forrásokból.

(Folytatjuk.)

HIREK.

A mezőgazdasági szükségleti cikkek olcsóbbá tétele és a termelési költségek csökkentése a Felső-dunán-tuli Mezőgazdasági Kamara közgyűlésén.

Gr. Khuen-Héderváry Károly elnökle alatt kétszáznál több kamarai tag és érdekődő gazda jelenlétében folyt le a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara őszi közgyűlése.

Gróf Khuen-Héderváry Károly kegyeletes szavakkal emlékezik meg id. dr. Maróthy László kamarai elnök és Bánvárti Sándor akadémiai igazgató, kamarai tag elhunytáról. A szokásos elnöki gazdasági általános helyzetkép változása során főleg a fogyasztási válság súlyos következményeit tagalja és kívánatosnak tartja, hogy az ipar és a tőke saját érdekükben is hozzanak áldozatokat a fogyasztási és vásárlóképesség helyreállítására céljából úgy amint a mezőgazdaság is évek óta súlyos áldozatokat hoz a hazai ipar pártolása érdekében. A termelésnek egyik legsúlyosabb komponense a hitel. Hitelt azonban csak egészséges szervezet és tényező kaphat. Sajnos ennek a feltételnek ezidőszertig egészen kivételes kivételén tudnak csak eleget tenni.

Dr. Ormándy János kamarai igazgató a költségvetés megindokolása és a legközvetlenebb kamarai munkaprogram kifejtése során legfőbb és legközelebbi, legsürgősebb érdekvédelmi feladatnak a mezőgazdaság üzemviteléhez szükséges cikkek olcsóbbá tételét és a termelési költségek csökkentését tartja. E téren Hollitscher Károly kamarai elnök már másfél évvel ezelőtt a nagybirtokosok bevonásával megtörte a jeget és a müttrágya, a ben-

zin, az olajok, vasáru, kötéláru terén lényegesen olcsóbb árakat ért el. E mozgalmat országossá kell tenni és e téren a két dunántuli kamara a szervező lépéseket már bevezette.

Halassy József főjegyző szerint hosszulejárati hitel megteremtése nélkül az eladósodott falu termelési, fogyasztási, értékesítési válsága gyökeresen meg nem oldható. Inségakció helyett javasolná a vasárnapi és ünnepnapon szeszitalom szigorú keresztülvitelét, amely az utolsó készpénzt is elviszi különösen a fiatalságnak.

Vitéz báró Roszner István az Ausztriával és a Németországgal való vámközösség megteremtését javasolja.

Szekeres Ferenc Bónis bencés-plébános, a győrcsanaki népfőiskola igazgatója örömmel állapítja meg, hogy évről-évre jobban elmélyül a kamarák munkássága a kisemberek istápolása és felségítése terén. Itt van a legtöbb és a leg-sürgősebb tennivaló, hogy meglehessen őket menteni a felelőtlen demagógia karjaiból.

Lits Ferenc (Székesfehérvár) szóváteszi, hogy Budapesten a napokban már megjelent a hollandiai vöröskáposzta és vagonszámra jön már be a külföldi alma. A magyar mezőgazdaság termelése így közprédává válik s az agrárálam alapját képező kétharmad lakosság megy ilyen utakon tönkre.

Sokorópátkai Szabó István alelnök hatásosan fejti ki az optimizmus szükségességét a sokak által vallott pesszimizmus szemben.

Simon Géza a cukorrépa átvételi anomáliák és a cukorgyárak elszentes, kiméletlen és antiszociális magatartásának részletes adatait tárja a közgyűlés elé s

Bármiféle tanszer, taneszköz és laboratoriumi felszerelés a legjobb minőségben és legméltányosabb áron

Fill és Bartuska

laboratoriumi felszerelési-, üvegtechnikai cikkek- és tanszergyárban
szerezhető be! Budapest, I., Bertalan-u. 26

védelmet kér úgy a szerződés nélküli, mint a szerződéssel bíró cukorrépa kis- és nagytermelők részére a kamarák és az OMGE vezetőségétől.

Sorokópátkai Szabó István alelnök bejelentette, hogy az összes felsődunántuli képviselőkkel együtt lépéseket fognak tenni a költségvetésből törölt 30.000 P visszacszerzésére.

Alelnökké **Szentmártoni Radó Lajos** felssőházi tag, nagybirtokost, a Vasmezei Gazdasági Egyesület elnökét választotta meg gróf Khuen-Héderváry Károly javaslatára a kamara közgyűlése. Az új alelnök a sok beszéd és az anketezés helyett a gyakorlati intézkedések és a gyors cselekedetek sorozatában látná a válság enyhítésének legcélravezetőbb útját.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.
745—11—540—1930. szám.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter **Kalmár Margit** monori állami gazd. szaktanítónót a kalocsai önálló gazdasági népiskolához áthelyezte.

Budapest, 1930. december 16-án.

A miniszter helyett:

Dr. Nagy Árpád s. k.
h. államtitkár.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.
745—11—547—1930. szám.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter **Mayher Mária** Szeged-alsóközponi állami gazd. szaktanítónót a monori önálló gazdasági népiskolához áthelyezte.

Budapest, 1930. december 16-án.

A miniszter helyett:

Dr. Nagy Árpád s. k.
h. államtitkár.

Gazd. Szaktan. Orsz. Egyesületének Elnökségétől.
150—1930. szám.

Tekintetes Igazgatóság!

A G. Sz. O. E.-nek válaszmánya az 1930. december 4-én tartott gyűlésén elhatározta, hogy az egyesület jövő évi közgyűlését egy gazdasági népiskolai kongresszus keretében Szegeden fogja megtartani. Ezen alkalomra a Miniszter Ur és Államtitkár Ur Önagyméltóságait és az ottani vezető egyéniségeket is meghívni óhajtja. Munkáságunk és működésünk kelő dokumentálására, látható bemutatása érdekében e közgyűléssel kapcsolatban az összes önálló gazdasági népiskolák bevonásával, illetve részvételével országos kiállítás rendezését határoztuk el,

melyet főhatóságunk is örömmel venne. Egy ily sikeres kiállítás kihatásáról iskoláinkra és egész státusunkra, bővebben szólnom teljesen fölösleges. Nekem csak egy kérelem van, forrjunk össze egy testté — egy lélekkel és valóítsuk meg fenti elhatározásunkat egy jobb jövő reményében is.

Igaz kollegiális nagyrebcsüléssel kérem a Tek. Igazgatóságot, minden kartársnót és kartársat, készüljünk már fel idejében és minden iskola adja ide e kiállításra a legértékesebbet, legjobbat. A közgyűlés és kiállítás idejét illetőleg felsőbb helyhez kell alkalmazkodnunk s így vagy június — vagy szeptember hóra terveztük.

Tisztelettel kérem a Tek. Igazgatóságot, hogy szíveskedjen a teljes kiállítási anyagát 3 héten belül kimutatás alakjában akként bejelenteni, mivel vehetne részt, ha júniusban, s mivel, ha szeptemberben lenne a kiállításunk. Sürgős értesítést azért kérnék, mert ily ügyet eredményesen csak alapos előkészítéssel lehet megoldani.

A kiállítás anyagára vonatkozólag csak tájékozással az alábbiakra hívnám fel a szíves figyelmet. Kiállítható anyagnak gondolnám a következőket: A kézimunka és szövés minden szép és gyakorlati anyagát, a háztartási készítmények sokféleségét, a háziipar minden ágát, taneszközöket, mintagyűjteményeket az iskolák környezetéből stb. Mindezek mellett a gazdasági és kertészeti jelleget is erősen kellene kidomborítanunk mindenféle gazdasági és kerti faiskolai gyümölcs és borászati anyaggal, terménnyel, magvakkal stb.-vel. A tejgazdaság, baromlitenyésztés (tojás s egyebek) apróállatok sem hiányozhatnak ezen kiállításról egy-egy apróállat törzs képviselésével s így azok bejelentését is kérem. De nem hagyhatjuk el a múltat sem, mutassuk be eddigi működésünket többrendbei jó felvételünkkel, képekkel és a sokféle oklevélék tömegével. Mindezekon kívül sok más értékes és eredeti dolog bemutatására nyílik alkalom itt minden iskolának. Tudatában vagyok annak, hogy nem kis és könnyű dologról van itt szó, melyet egy-két ember megoldani képtelen, de bizom a megértésben s a közös erős akaratban, melyel feltétlen eredményeket érhetünk el és ez megbecsüléshez kell, hogy vezessen. Az anyagiakkal számolva hiszem, hogy az egyesület, minden iskola és a fe-

lettes hatóságunk segítségével is megoldhatjuk a kérdést azon reménnyel is, hogy a kiállítás színhelyén is segítségünkre lesznek.

A minél tartalmasabb kimutatásoknak az elnökség címére (Makó, gazd. isk.) való mielőbbi megküldését annál is inkább kérem, hogy az anyagot a kiállítást rendező bizottság majd a sok egyéb intézkedés megtételével

együtt idejében tervszerűen feldolgozhassa, illetve annak elhelyezéséről megfelelő helyiségekben gondoskodhasson. Kellemes ünnepeket és b. üjvet kíván

kollegiális szívélyes üdvözetekkel

Makó, 1930. december 15-én.

Schill János
G. Sz. O. E. elnöke.

Főpénztáros üzenetei.

1. Tagdíjak kiigazítása.

A tagsági könyv utólagos felülvizsgálása alkalmával kitért, hogy téves besorolás folytán az idei tagdíjmegállapításnál csekély különbözet keletkezett. Ezt utólagosan minden egyesületi tagnak előírtam. A számlakivonat kiigazítása és ellenőrzése végett közlöm, hogy az évi tagdíj a törzsfizetés fél százaléka pengőre kikerekítéssel.

2. Tulfizetés utalványozása.

Az egyesületi tagok egy részénél tulfizetés mutatkozik. Ezt fokozatosan fogom utalványozni. A tulfizetés összegét a számlakivonaton közlöm. Ebből azonban levonásba hozom a fenti tagdíjkirovási különbözetet.

3. Tagdíjhátralékok. Pártolótagság.

Tisztelettel felkérem az iskolák igazgatóit, szíveskedjenek velem levélben sürgősen közölni, hogy kik nem adták a múlt körlevelem szerinti nyilatkozatot. A level portóját az igazgató urak javára el fogom könyvelni. Ugyanebben a levélben kérném közölni, hogy az iskolájuknál működő helyettes gazdasági szaktanító és szaktanítónő valamint óraadó kartársak közül kik hajlandók egyesületünkbe évi 4 P tagsági díjjal pártolótagul belépni? A beépők alapszabályunk értelmében egyesületi lapunkat a szerkesztő által megállapított kedvezményes áron kaphatják.

Turkeve, 1930. december.

Vrannay Kálmán
igazgató, egyesületi főpénztáros.

Gazdaköri előadás.

Irta: ZIMMER FERENC.

Tisztelt Hallgatóság!

Napjainkban, amikor szegény magyar hazánk a mezőgazdasági termények árzuhanásának sulya alatt roskadozik, mindenki: termelő, fogyasztó, hatóság egyformán keresi a kiutat sulyos gazdasági helyzetünkből, mert minden józanul gondolkodó előtt ismert tény, hogy a szervezetlen tömegnek, a gazdaközönségnek a létéről vagy elbukásától függ a jövőnk és a haza sorsa is.

Nekünk is, tisztelt hallgatóim, foglalkoznunk kell azzal a gondolattal, hogy miként tehetnénk gazdálkodásunkat jövedelmezőbbé; milyen úton biztosíthatnánk a magunk és családunk részére gondtalanabb és biztosabb megélhetést, mert minden jó gondolat a gazdaságban testet öltve, nemcsak a magunk boldogulását segíti elő, hanem a haza érdekeit is szolgálja. Epen ezért nem elégséges napjainkban az eredményes gazdálkodáshoz csak annyi ismeret, amennyi apáról fiura száll a családban és

amelyet még esetleg a szomszéd gazdálkodásában észlelhetünk, mert ez csak tengődést jelenthet számunkra; ma már az okszerű gazdálkodás tudomány, melyet megszerezni minden boldogulni akaró termelőnek egyenesen érdeke is. Szomorú vigasz lehetne számunkra, hogy gazdasági életünk ezernyi gondja-bajáért keresnénk valakit, akit támadni és dorongolni lehetne. De valljuk meg őszintén, nem is mindig csak másokban lehet a hiba. Talán a magunk életének irányítása körül is akadhatnak mulasztások, avagy nehezen helyrehozható hibák. Mert másokat okolni a hibákért és a magunk bajáért lehet kényelmes, de nem ésszerű dolog. A közmondás is azt tartja: »Segíts magadon, az Isten is megsegít.«

Mindannyiunk előtt — sajnos — jól ismert dolog, hogy a mezőgazdasági és ipari termékek arányában olyan feltűnő és aránytalan eltolódás van gazdatermékeink hátrányára, hogy ennek a nyomozó hatása nemcsak a gazdasági életben, ha-

nem ezen keresztül a társadalmi élet minden ágazatában a legsúlyosabb helyzetet teremtette. Meg kell azonban jegyezni, hogy az áralakulásban való emelkedés nem kívánatos eltolódás nemcsak magyar probléma, hanem világjelenség. Erről beszélnek lépten-nyomon a külföldről érkezők és ezen keseregnek a külföldi mezőgazdái is. Fonák helyzetünk oka az a szomorú valóság, hogy az alacsony terményárak nincsenek arányban a termelési költségekkel. Az ipari termékek árai pedig tulmagasak. Azonkívül mezőgazdaságunkban túltermelés van és a felesleget a környező ellenséges államok gyűrűjén keresztül nehezen értékesíthetjük. Mindezek ismerete alapján állíthatjuk, hogy két biztos út még mindig nyitva áll a boldogulást kereső gazda előtt. Az egyik út a más, hasznosabb üzemágra való áttérés, illetve helyi viszonyaink közt azoknak fokozottabb mértékben való felkarolása. Ilyen a konyhakertészet és a gyümölcskertészet. A másik a kettős termelés. Akár az egyikre, akár a másikra, avagy mind a kettőre való áttérés helyi talaj- és éghajlati viszonyaink közt mindenképp biztató.

Mielőtt rátérnék azon irányok ismertetésére, amelyekben még tág tere nyílna a gazdának befektetéseit jövedelmezőkben hasznosítani; figyelmükbe ajánlom, hogy gondolkodjanak majd a hallottak fölött és csak aztán, ha a meghányt-vetett gondolatok fölött elfogulatlan vélemény alakul lelkünkben, tárgyalják meg egymás között is, mint ahogyan lehetne megvalósítani, nehogy mások felületes és elhamarkodott nyilatkozatát tegyék magukévá és aszerint foglaljanak állást ilyen fontos kérdésben.

A kertészetre való áttéréssel elejét vehetnők annak az egészségtelen helyzetnek, ami az egyes termények nagyarányú behozatalával oly sötét árnyéket vet földműves népünk kertészeti tudására és élniakarására. Példaképpen megemlíthetem a hollandiai káposztát, virágféléket; az olasz kelt, karfiolt; vagy az amerikai izetlen, de jól reklámozott gyümölcsöt, melyekkel elárasztják piacainkat, holott erős akarattal, kitartó szorgalommal, tudással úgy mennyiségileg, mint minőségileg fennakadás nélkül elláthatnánk a közszükségletet hazai terményekkel.

A konyhakertészetnél különösképp a szántóföldi művelésre, de ott is a kifogástalan termények előállítására kellene a fősúlyt fektetnünk. Paradicsom, paprika, káposzta, ugorka, saláta mint tömegcikk jól fizet s a talajt is eléggé jó termőerőben hagyja vissza. A melegágyi termelés, előhajtás, különlegességek termelése már több gyakorlatot és na-

gyobb tudást igényel. Erre a gazdának sokszor elegendő idő sem áll rendelkezésére, mert egy kis hold jól berendezett konyhakert is egy személy állandó lekötöttségét jelenti. Azonban ott, ahol a kívánt feltételek megvannak a melegágyi termeléshez, ne mulasszuk el élni a helyzettel. Mert az előhajtott és újfajta terményekkel gátat vetnénk a nemzetgazdasági szempontból káros külföldi behozatalnak. Itt kínálkoznék alkalmas tér a kis tőkének jövedelmező elhelyezésére a szövetkezés és termelőszövetkezetek létesítése terén.

Eddig szóltam, tisztelt hallgatóim, a konyhakertészeti üzemágra való áttérés jelentőségéről. Nézzük most meg, milyen jövedelmezőséggel járna a gyümölcstermelésre való áttérés? Erre nézve végezzünk egy kis számítást. Vidékünkön az átlagos mezőgazdasági termés hozam kat. holdanként 8—12 métermázsa szemtermés, ami a mai viszonyok mellett legfeljebb 200 P jövedelmet biztosít. Ha ugyanazt a területet gyümölcsfával telepítenők be, mondjuk középmagastörzsű fákkal, 6—7 m. sor- és tőtávolságra elhelyezhetnénk kb. 100 drb. gyümölcsfát, mely területet a legkésőbb 7—8 év múltán beálló termőrefordulásig nem mélyen gyökerező kerti kapásnövények köztes termelésével használhatnánk ki jövedelmezőleg. A termőre fordult gyümölcsös 100 drb. fája kezdetben egyenként átlag csak 10 kg. termést számítva, 1000 kg. csümlőcsőt jelent, ami minimális 20 filléres árat véve alapul már kezdetben is 200 P nyers jövedelmet biztosít, ami eddig évről-évre növekszik az emelkedő termés hozammal. Egy-két év múlva a hozam két-háromszorosára emelkedhetik. Ha azonfelül néhány törzs baromfitenyésztésével is kihasználjuk a gyümölcsös területét — mert ez javára is volna a gyümölcsösnek a jól értékesíthető baromfitrágya és rovarirtás miatt, úgy komplikált számítás nélkül is rájöhettünk a gyümölcs-termelés jóval nagyobb jövedelmezőségére.

Itt említem meg, azt az országos érdeket szolgáló intézményünket, mely termelésünk és kivitelünk érdekeit van hivatva szolgálni. Ez az Orsz. Pomológiai Bizottság (Bpest, I., Nagyboldogasszony utja 45). A gyümölcsös telepítésénél nagyon fontos a céltudatosság. Nem a sok fajta az értékes, hanem a nagytömegű, kiváló minőségű, azonos fajta bir értékkel a kereskedelem szempontjából. Éppen ezért az ültetendő fajta kiválasztásánál és a kivitelre szánt termés értékesítése körül a Pomológiai Bizottság érdekeinket igen előnyösen szolgálja. Mert nagyon fontos az értékesítésnél az áru jó minősége, válogatása, szakszerű osztályozása és izléses csomagolása. Nem

kisebb jelentőséggel bír az üzletkötés és a szállítás lelkiismeretes és pontos volta. Másodrendű áru belevégítése megnehezíti az értékesítést. Árszabályozó jelentőségüknél fogva nagy horderővel bírnak, különösen a tömeges terményértékesítésnél az értékesítő szövetkezetek. Fontos szerepük van ezenkívül a külföldi behozatal csökkentése szempontjából is.

Ezek után azt kérdezhethet valaki most önök közül: szüntessük-e be ezek szerint a mezőgazdasági termények termelését? Erre azt felelném: ne szüntessük meg, de szorítsuk szűkebb térre és törekedjünk a több mellett ott is a minőségileg jobb terelőállítására és juttassunk nagyobb szerepet a konyhakertésznek és a gyümölcsstermelésnek, mert mind mondottam, talaj- és éghajlati viszonyaink erre kiválóan alkalmasak.

Most pedig szóljunk néhány szót a kettős termelésről. A termelésnek ez a módja adott viszonyok között több jövedelmet jelent, anélkül, hogy a talaj termőerejét kizsarolnánk, ha a kettős termelés mellett trágyázással az elvont tápanyagok pótlásáról kellőképp gondoskodhatunk. Eszerint a korán lekerülő takarmányrozs; takarmánykeverékek, zabosbükky, repce stb. után vetnénk a nyári szárazságot jól tűrő, rövid tenyészidejű, igénytelen növények közül

pl. muhart, kölest, fehérmustárt, csalamádét, pohánkát, tarlórépát stb. friss trágyázás mellett. Ezt követni szuperfoszfát műtrágya alkalmazásával őszi kálászos. A termelendő növényféléseket azonban a talaj- és éghajlati viszonyainknak megfelelően válaszszuk ki, hogy a kettős termelés ne menjen a főtermény rovására és csak ott vezessük be, ahol eleget adó trágyamennyiség áll rendelkezésünkre.

Mai előadásomon a haszonállatok tenyésztéséről idő hiánya miatt — nem szólhatok, holott ennek fokozottabb felkarolása sem kevésbé jelentőségteljes.

Végül még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy ezzel az előadásommal gazdálkodásunk jövedelmezőségének emelését óhajtottam szolgálni és azon fölül, hogy minél több termelő erőt állíthassunk gazdaságunk szolgálatába. Mert meggyőződésem, hogy fokozatosan meg fog szünni a gazdaságra oly káros drága hitel is, akkor, ha a termelés hozadékának emelkedése a tőkének is jobb elhelyezkedést tud majd biztosítani és ennek alapján lassanként földművelő népünk vásárló ereje is emelkedni fog, ez pedig jótékony hatással lesz a társadalmi élet minden ágazatára. Isten adja, hogy mielőbb úgy legyen!

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk kedves olvasóinak, munkatársainak és jóakaróinak boldog újesztendőt kívánunk.

Előfizetőinkhez. Tisztelettel és szeretettel kérem azokat az előfizetőinket, akik lapunkra az 1931. évben igényt nem tartanak, hogy a kiadóhivatalt erről levelezőlapon vagy a januári szám visszaküldésével értesíteni sziveskedjenek.

Z. A. Oroszvár. A kilátásba helyezett cikkekért előre is hálás köszönet. A kívánt címeket levélben közlöm.

K. E. Sátoralfajhely. Hogy és mint szolgál kedves egészsége? Iskolalátogatói körzetének kibővítéséhez fogadja őszinte örömből fakadó jókívánságaimat. A Z. T. hasábjából meg másból is örömmel állapítom meg, hogy Zemplén a gazdasági továbbképző oktatásban vezet. A legutóbbi levelemben kért értekezést élénk érdeklődéssel várom.

Senior. A cikkekre itt-ott hangfogót kellett raknom. Remélem ezt meg fogod nekem bocsájtani,

mert tudod jól, hogy vannak, akik a nótát hangfogóval szívesebben hallgatják s talán jobban meg is kedvelik. És ez a fő! Ugy-e?

Többeknek. Az iskolalátogatói megbízások — úgy hallottam — már megtörténtek. Az iskolalátogatók névsorát és a körzeti beosztást azonban én sem ismerem, pedig ez lapunkat is érdekelné.

Ingyen és bérmentesítve
küldjük meg bárkinek ZOLLER:
„A modern szalmakaptár”
című könyvét 3 napos tanulmányozásra.
Megtartása esetén a könyv ára: **2.— pengő**
Aki tőkebefektetés nélkül akar méhészetre
berendezkedni, annak e könyv
nélkülözhetetlen.

A. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 884-05-76/1930. sz. rendeletével, (Hivatalos Közlöny 1930 jun. 1) az 1930-31. tanévre kizárólagosan engedélyezett

ÖNÁLLÓ GAZDASÁGI NÉPISKOLAI TANKÖNYVEK

Az önálló gazdasági népiskolák az idei tanévtől kezdve már saját különleges tankönyvüket adhatják fiú- és leánytanulóik kezébe. Gondos előkészítés után megjelent a gazdasági népiskolai szakpedagógusok új tankönyvének első két kötete:

Gazdaleányok könyve

Első rész

a gazdasági népiskolák
I. leányosztálya számára

Szerkesztette

GÉHER LAJOS

gazd. népisk. igazgató, szakfelügyelő

Gazdafiuk könyve

Első rész

a gazdasági népiskolák
I. fiúosztálya számára

Szerkesztette

GÉHER LAJOS

gazd. népisk. igazgató, szakfelügyelő

Engedélyezve 884-05-76-1930. VKM. sz. rendelettel.

Az elsőosztályos kötetek munkatársai:

Bors Ignác
Deák Katalin
Gyórfy Géza
Vitéz Gyutay István

Kápolnay József
Nagy József Béla
Nagy Károly
Obingerné Czirmes Irén

Pápayné Fekete Julia
Pigniczky Ferenc
Rác Sándor
Sebők Sándor

Idézetek a hivatalos bírálatból:

„A tankönyv szelleme hazafias, a jövőt meglapozó. Mély valláserkölcs nevelést tűz ki célul, ennek szolgálatában áll és fontos hivatást teljesít.”

„Tudomány, módszer, előadás és terjedelem tekintetében az iskola követelményeinek megfelel. Az iskola tantervét és utasításait betartja. Az eddig megjelent ily arányú tankönyveknel sokkalta jobb és megfelelőbb.”

„A könyv nemcsak alkalmas, hanem uttörő munka.”

Géher Lajos

könyvsorozata évről-éve fokozatosan egészül ki; az 1930-31 tanévben tehát a II. és III. osztály változatlanul az alább felsorolt önálló gazdasági népiskolai könyveket használja:

ABONYINÉ KERESZTURY MARGIT: *Olvasó- és tankönyv* a leányiskolák II. és III. osztálya számára. (Eng. sz. 63,986/1928.)

UJLAKI VILMOS-VARGA MÁRTON: *Olvasó- és tankönyv* a fiúiskolák II. és III. osztálya számára. (Eng. sz. 61,438/1928.)

Tankönyvjegyzék, árjegyzék, bevezetés céljából kívánt tiszteletpéldányok megküldését sziveskedjék bizalommal tankönyv-osztályunktól levelezőlapon kérni.

FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.